

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben bőséges hirdve:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	28 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelent minden nap a heténél
kisebbségi napok kivételével

Érkezési hely és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszafizet
vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Figyelj! Minden nap 8 óráig.

NAGYVÁRAD, okt. 16.

Krisztus Helytartója.

A katolikus kongresszusnak a pápa huszonöt éves jubileuma alkalmával tartott diszgyűlésén elmondotta:

Vasary Kolos,

Magyarország hercegprímása.

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Midőn egyházunk láthatatlan fejének szent nevével üdvözlöm a m. t. gyűlekezetet, fölvetem a kérdést, ki a látható feje egyházunknak?

A szent iratban olvasom az Úr Jézusnak Péter apostolhoz intézett e szavait: »Te Péter vagy, azaz közsál, és e közsálon fogom építeni egyházamat és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta.«

Hogyan?

Jól idéztem az Úr szavait?

Jól idéztem!

Csakugyan nem azt mondja Péternek: »Alapítok egyházat és ez egyházra téged helyezlek«, hanem azt mondja: »Te read épitem egyházamat« — és hozzáteszi: »Neked adom a menyország kulcsait« — a legfő hatalmat.

Az Úrnak e megdöbbenetlen rendelkezésén alapszik azon hitünk, hogy Péter feje az egyháznak és e főségét utódai is öröklék és birják.

M. T. Gyülekezet!

Néhány hónap mulva negyedszázada lesz, hogy XIII. Leo szt. Péter utódjává avattatott e szavak kíséretében: »Vedd a hármaskoronaival ékített tiarát és ne feledd, hogy atyja vagy a királyoknak és

uralkodóknak, főpásztor az egész föld kerekén élők híveinek és Helytartója Jézus Krisztusnak, a kinek dicséret és dicsőség mindörökké.«

A pápai koronával, mely homlokát díszíti, együttesen örökölte a töviskoronát is, mely szívét gyakran megvérezi.

Nem csoda! Hisz kormányzója lön az egyháznak, mely a küzdelmek, az üldözések és szenvedések termékenyítő és megújító erejét kapta az ő isteni Alapítójától életelvéül, hogy elnyomatva is gyarapodjék, gyöngyöztetve is erősödjék, elhomályosítva is tündökljön és megaláztatva újra diadalmaskodjék.

XIII. Leonak is osztályrészévé lőnek a világegyház kormányzásának súlyos gondjai, mondhatlan nehézségei, aggodalmas küzdelmei és lelki gyötrelmei.

Feladatának terhét még azon 68 év súlya is növelte, mely már akkor vállaira nehezedett.

Nem is hitte senki, hogy a törődöttnek látszó Szent Atya képes legyen huszonöt éven át kormányozni azon hajót, melyet minden oldalról a leghevesebb hullámok ostromolnak.

Az isteni Gondviselés azonban csodálatosan örökölt a Szent Atya fölött.

Elárasztotta kegyelmeinek válogatott kincseivel, elhalmozta malasztjának egész bőségével; kitüntette a legritkább tulajdonokkal, megáldotta hosszú élettel, hogy századokra szóló tevékenysége által minél nagyobb dicsőséget szerezzen az egyháznak.

Nagy szelleme, gazdag tudása, mély bölcsessége és nemes szive valóban az

Ur választotta gyanánt tüntetik föl a Szent Atyát és különösen hivatottá teszik gondteljes feladatainak teljesítésére.

Tudjuk, hogy a viszonyok, melyek között Leo pápa az egyház kormányát átvette, rendkívül szomorúak voltak. Komoly jellegű bajok mételyezték meg a társadalom szervezetét, növekedtek a veszélyek, melyek az uralkodók személyes biztonságát, az államok nyugalalmát, a népek békéjét fenyegették.

A vallásos öntudat és kötelességérzet megingott a szivekben, az erény és erkölcs törvényei csekély visszhangra találtak a keblekben; a tekintély varázsa eloszlott, a zavar és féktelenség szelleme ijesztően érezte hatalmát.

A Szent Atya mélyreható tekintete alaposan fölismerte a helyzetet; s így szólott: »Valami halálos láz járja át a társadalom szervezetét, amely tagjait emészti, minden nyugalomtól megfosztja és katasztrófákkal fenyegeti«. Ennélfogva erősen elhatározta, hogy legfőbb tevékenységét a társadalom súlyos bajainak orvoslására fogja szentelni.

»Oda irányítjuk minden törekvésünket, — így ir pápasága első évében (1878. decz. 24-én) — hogy a fejedelmeket és népeket az egyházzal fentartott békéhez és barátságos viszonyhoz vezessük vissza. Egész életünk e magasztos célnak lesz szentelve és nem lehet akadály, mely törekvésünkben gátoljon.«

Nagyszabású körlevelei valóban majdnem mind e magasztos cél megvalósítására irányulnak; főpapi oktatásai arra céloznak, hogy a híveket hűséges enge-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az elszakadt gát.

Ballada.

Irta: Maxim Gorkij.

Melegen süt a nap. Enyhe szellő fujdogál. A tenger gyöngyöden hullámzik. Sajkák egyenes gyorsasággal szeli a hullámokat; a vitorláknak neki fekszik a szél. Távolból egy régi, elszakított gát látszik. Mindig közelebb érünk hozzá. A hullámok hatalmasan döngöttek a kőből épített védőgátat s vígan, szabadságtól megittasultan rohannak át azon a széles részen, mely a beomlott sziklafalon tátong elöttük.

— A tenger nem szereti a korlátokat — jegyezte meg társam, egy napbarnított arcú öreg tengerész.

— Vajjon régen át van már szakítva ez a gát? — kérdeztem, szinte megrendülve a hullámok eme nagy hatalmának láttára, a melylyel ezeket a rengeteg nagy sziklát le-döntötte.

— Mindenesetre már nagyon régen — válaszolt ő gondolataiba elmélyedve.

— Vajjon hallotta-e már őa — szólt felém fordulva — a tengernek a közsiklakkal ví-vott harcáról szóló tengerészmondát? Nem? Nos, ha úgy tetszik, elbeszélésem.

Mint a levegő-ég madarai, olyan szabadok voltak valaha a tenger hullámai... Zivatar anyó zúgva elaltatta őket bölcsődalával s gondtalanul, vidáman ringatóztak el a végtelen, a parttalan távolságba.

De az ember, a zsarok, gonosz ember, aki a hullámoknak ezt a jó sorsát megirigyelte, elhatározta, hogy megfosztja őket ettől a nagy szabadságuktól.

Engedelmes szolgákat küldött hát, akik hideg, kemény sziklát hordtak elő a föld méhéből s elkezdtek egymásután a tenger mély-ségeibe dobálni.

Magasra csapkodtak a tenger hullámai, ujjongva szökdécseltek örömben...

Vidáman nézik a tejtéző habok, mint hullanak a sziklák a tenger fenekére. Tánccolnak, dalolnak, nevetnek; enyelegnek a sötét sziklakkal s tovább rohannak széles jóked-vükben.

— A föld hideg öléből szomorú vendégek érkeztek hozzánk; fogadjuk őket csengő énekszóval, azután pedig — velük együtt — játszunk és magasztaljuk a szabadságot! Így ujjongtak a fiatal hullámok.

Csak Zivatar anyó és Orkán apó kísérik a vendégeket, miközben elégedetlenül zúgnak és sötét pillantásokat vetnek a szik-lákra.

A sziklák meg csak egyre hullanak a tengerbe, hullanak szakadatlanul, szorosan sorakoznak egymás mellé és egymás fölé, míg

végre erős, átláthatatlan sziklafallá tömörülnek és kezdik a hullámokat összeszorítani s szabad folyásuknak gátat vetni.

A hullámok elrémültek; aggódva szemléltek a magas, sötét falakat. Most zárták el először az utjokat.

Mikor aztán megszokott futásukat megint tovább akarták folytatni, mellük minduntalan beleütődött a kemény sziklákba... s nyögve pattant vissza róluk... A fal nagyon kemény volt és megközelíthetetlen...

Ekkor a tenger egész testében megre-megett...

Rémületükben elkeseredve rohannak előre a hullámok, szétzúzva mellüket a sötét szik-lákon.

A tengerből fájdalmas nyögés hallat-szott...

A baragos hullámok odasietnek. — Arulást arulás! — kiabálnak komor kétségbeeséssel. — Mi ugy fogadjuk őket, mint jóbarátokat... De ők ellopták szabadságunkat!

Zivatar anyó sirva fakad... Orkán apó ordítva, bömbölve ront neki a sötét szikla-falnak...

— Oh sziklák! Oh kegyetlen sziklák! Vala-mikor ti is szabadok voltatok, hajdan ti sza-badságot lehettetek magatoktól... Miért raboltátok el a gyermekek szabadságát?

A kegyetlen sziklák arca e szóra elsöté-tedett.

delmességre és törhetlen ragaszkodásra indítsák azon örök érvényű igazságok iránt, melyeket az egyház fennállása óta tanít.

Oly sokoldalú, oly kitartó és következetes az a tevékenység, melyet a Szent Atya e téren kifejt, hogy az egész világ csodálkozásának tárgyát képezi.

E mellett nem feledkezett meg azon magasztos feladatokról sem, melyek a szellemi haladás előmozdítása, a tudományok fejlesztése és a művészetek ápolása körül, az egyház hagyományos osztályrészét képezik.

Ezek által tanúságot szolgáltatott azon nem ritkán kétségbe vont igazság mellett, hogy az egyház ma sem vesztette el sem képességét, sem jogát arra, hogy a közművelődés fontos munkáját szellemével irányítsa és az emberiséget a haladás ösvényein vezérelje.

Könnyen magyarázható tehát, hogy jelen örömnünnepe alkalmából seregesen vándorolnak a nemzetek az örök város felé, hogy bemutassák hódolatukat szent Péter azon utódja előtt, kit a legnagyobb között fognak említeni és tisztelni a századok.

Tudják a népek milliói, hogy az igazság és erény, a szabadság és jog, a béke és jólét kincseit azon erősség falai őrzik, melyet az Úr megdönthetetlen sziklára épített és az idők végeig tartó fennállásáról biztosított.

A kereszténység központja és őre felé szállanak ami gondolataink is, oda irányulnak ami érzelmeink is.

Légy üdvözölve, légy áldva Szent Atyánk fölünk is ez ünnepélyes alkalommal!

Huszonöt éve lesz, hogy viseled az apostolok lelki nagyságával, rendíthetetlen bátorságával a magasztos tisztet, nem kérdeve, vajjon útai a Tábor — a megdicsőülés, vagy a Kálvária — a szenvedés hegyére vezetnek-e? Mégysz szilárd, határozott léptekkel a kijelölt ösvényen, mint Urad rendelé.

De nem egyedül mégysz!

Kiket oktató igéiddel tanítsz, kiket szelid szavaiddal irányítasz, kiket atyai

szeretetteddel boldogítasz, mi hű gyermekeid veled megyünk, veled a megpróbáltatásokba, ha kell a szenvedésekbe is.

Légy boldog Szent Atyánk!
Jó Istenünk kérve kérünk,
Tartsd meg Szent Atyánkat,
Krisztusnak Helytartóját.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 16

Apponyi Albert gróf elnököl. Több jelentés után így reflektál Nessi tegnapi felszólására:

Ezeken felül t. képviselőház, van még egy jelentésem, a melynek szives meghallgatását kérem. (Halljuk)

Először is visszatérve arra, a mit Nessi Pál képviselő ur tegnap, mikor nem volt szerencsém jelen lehetni, a kolozsvári ünnepek-nél előfordult némely oly visszásságra nézve mondott, a mi az én hatáskörömbe esik, bátor vagyok azokhoz, miket a miniszterelnök ur e tekintetben már elmondott, hozzátenni a következőket: (Halljuk.)

Kétségtelen, hogy nem csupán a kolozsvári ünnepélynél, hanem majdnem minden hasonló alkalommal előfordul az a visszásság, hogy a képviselőház küldő tségéről, annak elhelyezéséről nem oly módon gondoskodnak, mely Magyarország nemzeti képviselete méltóságának megfelel. (Ugy van.) Ez egy állandó baj, melyet annál kevésbé lehet Kolozsvár városa közönségének felelni, miután abból az általános tájékoztatásból ered, mely e tekintetben fennáll és miután ezen visszásságokra nézve az illetékes tényezők Kolozsvárott a helyszínen már kifejezték nekem sajnálkozásukat, gondolom tehát, hogy ezen incidensek semmibe sem fogják zavarni azt a magasztos emléket, melyet a kolozsvári nagy ünnep mi-nyájunk keblébe hagyott, és azt a benyomást, melyet Kolozsvár város közönségének hazafias lelkesedése mindnyájunkban keltett s a mely az iránta való rekonszenzet csak fokozta. (Ugy van! a jobb és baloldalon.)

Jövőre azonban t. képviselőház gondom lesz arra, hogy hasonló, a képviselőház méltóságával ellentétben álló jelenségek, habár csekélyebb jelentőségűek is elő ne forduljanak. — (Tetszés.) És így minden alkalommal, ha ily ünnepen a Ház részt vesz, előzetesen fogok összeköttetésbe lépni a rendezőséggel, hogy minden ilyen visszásság elkerülése előre is biztosítva legyen. (Általános élénk helyeslés.)

Ezeket méltóztassanak tudomásul venni. (Helyeslés.)

Azonkívül bejelentem a t. képviselőháznak, hogy a csongrádi és tápéi választókerületek képviselőküldési jogának felfüggesztése iránt kiküldött bizottság beadta jelentését és most a házszabályok 119. §-a értelmében a Háznak összes bíráló-bizottsági tagjai közül a Háznak ülésében 11 tag lesz kisorsolandó, a kik a Ház elnökeinek elnökleite alatt külön bíráló bizottsággá alakulnak és jelentésüket a Háznak megteszik.

Ezt a kisorsolást a holnapi ülés elején fogom a Ház színe előtt eszközölni.

Továbbá Szláray Sándor gróf képviselő urnak megbízó levele az igazoló bizottság által alaki szempontból kifogásoltatván, sorolás útján egyik bíráló bizottsághoz osztandó be.

Ezt a kisorsolást is a holnapi ülés elején fogom eszközölni.

Ezenkívül esküt kell tenniük a bíráló bizottságban újonnan beválasztott képviselő urnak n. n.: Bónis István, Bánhidny Antal és Habár Endre képviselő urnaknak és az állandó összeférhetetlenségi bizottság tagjainak.

Fölszólítom tehát az előbb nevezett képviselő urnakat: Bónis István, Bánhidny Antal és Habár Endre képviselő urnakat és az összeférhetetlenségi bizottság tagjait, hogy színtén a holnapi ülésnek elején az eskü letételére jelentkezni méltóztassanak.

Ezután Széll Kálmán a számvetősök, — Fejérváry Géza az ujonczjutalékról szóló javaslataikat beterjesztik. — Molnár József a zárszámadást vizsgáló bizottság jelentését terjeszti elő.

Madarász József régi szokása szerint kijelenti, hogy semmi olyant, a mi az önálló, független Magyarországhoz nem tartozik, meg nem szavaz. Ebből a szempontból a felmentvényt, a zárszámadások beterjesztéséről meg nem adja.

Több szónok nem volt.

Elnök szavazásra bocsátja a jelentést. A többség elfogadja.

Ezután megállapították a holnapi ülés napirendjét és ezzel az ülés véget ért.

Hirek Franciaországból.

— Francia tudósítás. —

Sztrájk.

Pár napja folyik a nagy sztrájk Franciaországban, de már is érezni rettenetes hatásait.

Amerikában kell keresni a mozgalom eredetét, a hol a szénbányamunkások valamenynyen kimondták a sztrájkot, hogy embertelen

— Hiszen nem mi akartuk így! Az ember lop, ha a lopásra parancsot kap — válaszoltak haragosan mormogva s gonosan fenyegetően meredtek a tenger fölét.

Ekkor Zivatar anyó hirtelen eltávozott — onnan; Orkán apó is siralmas jajveszékéléssel és vad zugással iramodott el a tenger fölött; előhívták a hullámokat, hogy a szomorú hírt velük tudassák.

— Oh hullámok, ti szegény hullámok! Elvérzett a szabadság . . . Mától fogva rabszolgákká alacsonyítottak le benneteket . . .

És tovább rohantak.

A tenger megmerevedett . . .

A hatalmas, öreg hullámok visszavonultak a tenger rejtelmes mélységeibe . . . Sem Zivatar anyó nem tudja őket fölkelteni, sem Orkán apó előhívni.

És a fiatal hullámok sötéten, csendben megmozdulnak; sem nem nevetgélnek, sem nem dalolnak most, mint a régi jó időkben; sötéten világít a nap is az égen; és az ég oly szürke, oly szomorú köröskörül. Csak ritkán egyesültek a fiatal hullámok kemény fogságukon elkeseredve — közös harcra a közös ellenség ellen. Szorosan egymás mellé simulva, zárt sorokban rohannak neki a hegyes szikláknak, — de a hegyetlen sziklák meg sem inganak. Egyetlen szörnyű nyögés hasítja át a tengert és a

levegőt: a bátor harcosok összezuzott testéből származó iszonyú nyögés . . .

A tenger sirt!

Sok esztendő telt el így.

Számtalan ifjú hullám zuzta így össze mellett a sziklákon. Mindjobban elsötétült köröskörül minden . . . A hullámok kezdtek nyugtalanodni:

— Várunk, míg megerősödünk . . .

Megint sok-sok év telt el . . . A hullámok megerősödtek. Követeket küldtek a tenger minden zugába, hogy fölkeltsék az alvókat, hogy minden hullámot harcra szólítsanak a sziklák ellen.

A tenger legmélyébe is leszálltak a követek az öreg hullámokhoz, hogy harcra tüzeljék őket.

A tiszteletreméltó agastyánok mormogva rázzák ősz fejüket:

— Sem nem vagyunk elég erősek, sem nem tudunk lelkesülni. Hová gondoltok? Mi harcoljunk? Mi veszedjünk a sziklával?

A hullámfutárok innen is tovább rohantak, hogy harcra hívják drága rokonaikat: Zivatar anyót és Orkán apót.

Atkutaták az egész tengert — hiába, míg végre a hegyszakadékokban rájuk találtak.

— Üdv nektek, kedves rokonaink! Mi mint a hullámok követei jöttünk hozzátok. Szálljatok le hegyeitekről s sietve repüljétek a tengerhez;

tépjétek szét azokat a szegyenletes láncokat, a melyekkel testvéreitek lelkét lenyűgözték. Leheljétek életet és szabadságszomját az öreg hullámokba; gyűjtsetek össze a haragos, bosszúálló sereket s vezessétek nagy rohamra a sziklák ellen! Minket nem ijeszt meg sem a háború, sem a halál; vivjük ki a testvéreink szabadságát!

Nagyot dobbant erre Zivatar anyónak a szíve; Orkán apó ereiben meg szinte fölforrt a vér. A követek beszéde rég elmúlt dicsőséges napra emlékeztette őket.

Gyöngéd pillantásokat vetettek a fiatal követekre; és a hegyek szakadékaiból egészen a partatlan tengerig, elhallatszik örömmujongásuknak hatalmas zugása:

— Megyünk már . . . megyünk, hogy kivivjük a szabadságot . . . a szabadságot; ébredjétek, keljétek föl! Törjétek össze a szabadság békei hatalmas hullámaikkal, döntsetek le a korlátokat! . . .

Ez a kiáltás olyan erős volt, hogy fölébresztette az alvókat; az öregek ifjakká váltak tőle s harci kedvet és bátorságot öntött ereikbe.

Es a hullámok föltornyosulva zuhogtak előre, engedve a harci riadó hívó szózatának.

Csillagatlan, sötét éj borult a tenger fölé s köröskörül fekete felhők csüggytek alá, mikor először bangzott el a csatakiáltás.

munkaadóktól, a Morgan-féle szénbánya-tröszt tagjaitól kedvezőbb fizetési feltételeket csikarjanak ki. A sztrájk következtében az amerikaiak kénytelenek voltak most már szénkészletüket Európából fedezni. Itt nagyobb lévén a szénkereslet, a munka is több lett s ezzel a munkások nagyobb bért is követelhettek, a mit viszont a munkaadók nem akartak megadni. Innen keletkezett a francia szénbánya-munkások sztrájkja, a legnagyobb e nemben, a melyet a francia állam elszenvedett.

Most ülnek össze a kamarák s Combes miniszterelnöknek nem a legrózsásabb kilátásai vannak. A szociálista képviselők heves támadásra készülnek s mint a lapok írják, a szociálisták nem apáczák.

A kongregációkért.

Az üsszeülő kamarákban még egy kellemetlenség vár Combes miniszterelnökre, egy kellemetlen dő: ötszáz feloszlott szerzetesrend adott be kérvényt a megerősítésért s ezeket kell a kamaráknak elintéznük.

Most fog kiderülni, mennyire megy Combes-ban a szabadkőműves türelmetlenség? Megye annyira, hogy megtagadtassa a kongregációktól a jóváhagyást törvény ellenére épp úgy, mint a hogy kiütte őket hajlékaikból, ugyancsak törvény ellenére?

A szerzetesek kérelmének támogatására a francia püspöki kar feliratot intézett egy a képviselőházhoz, mint a szenátushoz. Ezt a feliratot megkapta valamennyi szenátor és képviselő s a ki elfogulatlan, az tiszta képet nyerhet belőle a szerzetesek álláspontjának jogosságáról.

Ez a felirat remeke az egyházi és a közjogi tudásnak, remeke a francia iránynak s egyuttal tanúsága annak az igazán mintaszerű, apostoli gondosságnak, a melylyel a francia püspöki kar sanyaru helyzetében is a hívek lelki java iránt viseltetik. Pontról-pontra kimutatják, hogy a francia törvények alapján a kongregációknak a jóváhagyást meg kell adni.

Kimutatják férfias önérzettel, hogy a szerzetesek a köztársaságot nem veszélyeztetik s vádlóik állításai egyszerű hazugságok. »Mi nem provokálunk senkit, mi csak kötelességünkhöz híven óva intjük azokat, a kiket illet, hogy ne

szaggassák szét a hazát, megfosztva bennünket szabadságunktól. Kölcsönös türelem, egyenlő szabadság mindenkinek, intézményeink tisztellete: ime, ez az a testület ma inkább mint valaha, a hol a páriokra oszlott szellemek találkozhatnak s a mint a köztársaság elnöke ki fejezte, helyreállíthatják az ország erkölcsi egységét.

Hol van ebben egy szó, amibe a szabadkőművesek beleköthetnek? S hol van egy szó, amely katolikus szempontból meghátrálást jelentene?

Ilyen az egész felirat s ezért várnak tőle mindenütt nagy hatást az igazság hívei.

Tilos a breton nyelv.

Combes legujabban odáig ment a fanatikus türelmetlenségében, hogy az évezredes breton nyelvet el akarja törölni a föld színéről csak azért, mert az ő vallásromboló rendeleteinek tudvalevőleg éppen a bretonok szegültek legjobban ellene.

Kiadta hát a rendeletét, hogy tilos ezen túl breton nyelven prédikálni és tilos a hittant breton nyelven tanítani.

A breton eddig épp olyan jó francia volt, mint a lyoni vagy a párisi, de ősi nyelvét semmiféle miniszteri rendeletre el nem fogja felejtetni. A bretagnei papság egyértelműleg kimondotta, hogy ezentúl is breton nyelven fognak prédikálni és hittant tanítani.

Ezek után Combesnek nem marad más hátra, mint szemet hunyorítani s elismerni, hogy van tér, ahol nem parancsol a szabadkőművesség sem s ez a tér a lelkiismereti szabadság tere.

A katolikus nagygyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, okt. 16.

A fővárosban összesereglett katolikusok tegnap ismerkedési estélyt tartottak, ma pedig folytatták munkásságukat.

Régel nyolcz órakor ünnepies szent mise volt, amelyet gróf Majláth erdélyi püspök czelebrált fényes segédlettel. A belvárosi plébánia templomát egészen megtöltötte a megjelentek sokasága, két oldal pedig a testületek állottak sorfalat zászlóik alatt.

Délelőtt kilencz órakor a budapesti katolikus kör disztermében encharisztikus kongresszus volt, amelyen gróf Majláth Gusztáv püspök elnökölt, alelnökök Skarla prépost és Kauter apát, jegyző Jeszenszky Kálmán volt. A disztermet egészen megtöltötték. Négy püspök volt jelen és igen sok főúr és főurnő. Gr. Majláth hatalmas és fennkölt szárnyalásu megnyitó beszédében az oltári szentség tiszteletére buzdította a megjelenteket. Tomcsányi az oltári szentség lényegéről, Prohászka az oltári szentség erkölcsi hatásáról, Steinberger Ferencz pedig az agkori áldozásról tartott értekezletet. Az előadók fejtegetéseit zajos éljenzéssel kísérték.

Délben 12 órakor XIII. Leó pápa 25 éves prépostságának jubileumára diszgyűlés volt a Vigadó nagytermében, melyet zsufolóság megtöltötte a hallgatóság. Az elnöki emelvényt a főpapok és a katolikus világ politikai és közéleti notabilitásai foglalták el.

Gróf Zichy János a lépcső-háznál fogadta a hercegprimást és a nagygyűlés hálás köszönetét tolmácsolja megjelenéséért.

A hercegprimást a terembe való beléptekor perczekig éljenezték, az opera énekkara pedig a pápai himnuszt adta elő.

Gróf Zichy János a nagygyűlés köszönetét és háláját tolmácsolta a hercegprimásnak megjelenéséért.

Ezután Vassary Kolos hercegprimás nagy értékű ünnepi beszédet mondott, amelyet lapunk élén közlünk.

Boromissza Tibor felolvasta XIII. Leó pápának a nagygyűléshez intézett következő levelét:

Kedves fiunk üdvöt és áldást! Magyarország katolikusai nem nyujthat nagyobb örömet, mint jelen működésükkel. Dicsérik szándékotokat, melyet cselotok elérésére kitűztetek. Minthogy az emberiség nagy része tévelyeg, jól esik tudni, hogy vannak Magyarországon buzgó katolikusok, hűveink. Erősen hisszük, hogy gyűléstök nagy és erős dolgok megteremtője lesz. Es téged buzdítunk a katolikus ügy napról-napra való elővitelére. Es reád, valamint a megjelentekre főpásztori áldásomat küldöm. XIII. Leó

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Kelettől nyugotig, déltől északig minden hullám megmozdult s rendezett seregekké tömörültek össze. A fiatal hullámok harci tűzben lángolnak azon versengenek, melyikük legyen az első a támadásnál, a rohamnál... Mint a szélvész, oly vad riadással rohannak előre; Zivatar anyó és Orkán apó segítségükre sietnek... Zug a vihar... bőrből az orkán...

A sereg harczra készen áll s csak a jeladásra vár...

— Előre, hatalmas hullámok! Győzelem, vagy halál!

A sötét sziklák megremegnek... Már közel érnek a hullámok... Mindig gyorsabban vágatva rohannak előre... A sziklákon csakugy piroslik a vér, a rettenthetetlen harczosok piros vére.

Zivatar anyó pedig sóhajtozik:

— Oh gyermekeim, drága gyermekeim! Az első támadók már elesetek! Es még sokan fognak közületek elvérezni, mig végre is összemorzsoljuk az ellenséget!

A tenger zajongani kezd...

Az elesettek helyére friss hullámok nyomulnak előre... Még nézni is szörnyűség!... Es mily örülten vágatnak előre!... Ordítva rotnak neki a hegyes szikláknak s midőn visszalökik őket, akkor újra rájuk rohannak s

még haldoklásukban is segítségül hívják testvéreiket.

Es újra őrzöngve, vakmerő elszántsággal rohannak rá egy csillogó sziklára... Halál-megvetéssel, hősiess elszántsággal, vakon rohannak előre s erős rohamuk alatt meginognak a sziklák... Es a tengerből nyöszörgés és hangos jajgatás hallatszik, és a tenger — mintha hirtelen kiemelkedett volna mély ágyából — egybe látszott folyni az éggel...

Egyszerre csak elkezdtek recsegni, ropogni a sziklák s összeomlottak!...

Az utolsó rohamnak nem bírtak ellentálan s ők is oda zuhantak le — a tengernek mélységeibe — a hol az elesett hullámok feküdtek.

— El veletek innen, utálatos, szégyenletes hullák! — ordított rájuk haragjában a tenger a lezuhant sziklákra, — ez itt a bátor harczosok szent sirja; itt a nemes fiatal hullámok vannak eltemetve...

Es zugva nyitak meg a tenger mélységei — s milliók átkától kísérve hullottak a sziklák a sötét tenger mély torkába.

— Hát tettünk mi róla?! A hullámoknak dicsőség jut osztályrészül, nekünk pedig egy gyalázatos tettnek örök szégyene!...

Örvend, ujjong a bilincseitől megfosztott tenger. Legyőzte az ellenség nagy hatalmát. A hullámok szabadon ringatóznak a tenger há-

tán és megvigasztalják az elesett hősöket, akik fiatal életük árán viték vissza testvéreiknek a szabadságot...

»Az elesetteknek dicsőség!
Az élőknek — szabadság!...«

El voltam bővölve, el voltam bájolván a csodás legenda hallatára... Tisztelettel ve-gyes félelemmel szemlétem csónakunkból a vakmerő bátorságtól lelkesített, a rettenetes nagy erőt sejtető szabad hullámokat.

Fölöttem a sötétkék égboltozat; alattam a végtelen, parttalan tenger, a derűtlen világító tavaszi nap lágy fényétől körülsugározottan.

Messziről nagyvárosok zaját hallom, panaszkodó tömegek nevetését, és fekete füstöt látok. Majd megint korbács-suhogás, rablánczok csörgése, nyögés, siralmas, panaszos nyögés hallatszik...

Es mintha messze, nagyon messze, a kék tenger mögött... szélvész dühöngene... Oh emberek! Oh ti szerencsétlen, sajnálatra-méltó emberek!...

Házi ezredünk ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Régi dicsőség emlékezetét elevenítette fel tegnap a József főherceg nevét viselő 37. gyalogezred.

Megemlékeztek azokról a hősookról, a kik ezelőtt 89 évvel a francziák hatalmas császáranak seregével, a »grande armée«-val szemben is tudtak győzni.

A multak dicső hagyományainak elevenítése mindenker a jövőnek biztosítása is. A jelenkori nemzedéknek tanulnia kell a lelkesedést a multnak eseményeiből, hogy szíve eszményekért tudjon dobogni s a válságos percekben ne vegyen rajta erőt a csüggedés.

A magyar katonának helyén van a szíve; csak hozzá kell tudni férközni s akkor csodákat lehet ezzel a hősi szívvel elérni.

Nyolcvankilencz évvel ezelőtt a 37. ezred parancsnoka, Gebhard ezredes már megtalálta az utat a magyar katonához. Ez az ut a magyar szó, a magyar vitézségre való hivatkozás.

Csak magyar voltunkat, magyar húrunket kell előtünk emlegetnünk s keresztül rohanunk ezer halálon, füttyülő golyókon, pattogó gránátokon.

Ezt az utat találta meg tegnap Gebhard Frigyesnek méltó utóda, báró Karg József ezredes is.

Német születésű ezredese ő a közös hadseregnek, a ki csak annyi más parancsnok példáját követné, ha »tolmácsolás érintkeznek a legénységgel. A helyett odaállt a legénység elé ő maga s kemény magyar beszéddel lelkesítette a magyar fiukat, hogy kövessék elődeik példáját. Így lehet jó katonákat nevelni, így látja a legénység az ezredesben igazi atyját, a ki megérti az ő beszédjét s hozzá tud férni szívéhez.

Ilyen legénységgel lehet aztán új, a lindenai ütközethez hasonló diadalokat aratni — de ehhez aztán olyan ezredparancsnok is kell, mint báró Karg ezredes.

*

Az ünnepélyről kiküldött tudósítónk következőkben számol be:

Tábori mise.

Mint magyar katonához illik, ünnepély elején Istenhez fordult a 37. gy. ezred hálaadó szent misével.

A belső várudvar közepén sátor alatt tábori oltár volt felállítva. Az oltár mögött fejlődött vonalban a diszszázad állt *Edelmann* százados vezénylete alatt, majd balra a várudvaron körben az önkéntesek elegáns félszázadja *Gerber* főhadnaggyal, a póttartalékosok zászlóalja, az ujonczok zászlóalja és végül egy szakaszban a be nem osztott őrmesterek következtek. A diszszázadtól jobbra a zenekar állott, ettől nem messze a be nem osztott és a vendégül megjelent tisztok színes, változatos csoportja volt elhelyezve. Megjelentek az ünnepélyen az összes nagyváradi csapattestek küldöttei s a 37-esek piros hajtókás kabátjai közt elvegyültek a tüzér-kabátok, honvéd- és huszár atillák, 60-as gyalogsági és vadász-kabát, vartüzér-uniformis stb.

Valamivel 9 óra előtt harsány zeneszó mellett kihozták az ezred zászlaját s azt a diszszázad jobb szárnyán helyezték el; egy altiszt tartotta, mellette kivont karddal egy hadnagy állott.

Pontban 9 órakor kétszeres kürtszó jelezte *Albach* altábornagy érkezését. A hadosztályparancsnok *Charitzner* vezérkari őrnagy és

parancsőtisztje kíséretében érkezett; a kapunál báró Karg ezredes fogadta és kísérte a belső udvarra. Itt a felállított csapatok parancsnoka, *Smidt* alezredes tisztelgőt vezényelt s az altábornagy megszemlélte a felállított csapatokat és kezdetét vette a tábori mise, amelyet *Andrássy* Péter katonalelkész mondott.

A miséhez a tisztikar a sátor elé gyülekezett; fent az első emeleti folyosón balról a tisztok nejei és leányai alkottak bájos csoportot, középen a civil vendégek, jobbról az altisztok nejei nézték végig az ünnepélyt.

Mise közben a zenekar egyházi darabokat játszott, a diszszázad pedig kétszer sortűzet adott.

Mindenik sortűz remek precizitással sikerült s hatalmas hangjával megrázta a vén vár falait. Végül *Andrássy* Péter az Oltáriszentséggel áldást osztott s a zenekar a *Gotterhaltét* játszotta.

Az ezredes beszédje.

Mise végeztével báró Karg ezredes az udvar emelkedettebb helyére állott s előbb németül, aztán magyarul, katonás keménységgel, de azért kitűnő magyarsággal a következő beszédet mondotta:

Vitézek!

Ezredünk a mai napon ünnepli a három napos leipzig nagy csata lindenai ütközetének 89-ik évfordulóját.

Ez a nap, mint ezredünk történetének egyik legdicsőbbje, ez a nap tartsa ébren bennünk ama vitézek tetteinek emlékét, kik több órai heves harcban Lindenau falnál, trónért és hazáért áldozták fel életüket; — a mai napon emlékezzünk kegyeletteljesen az egykori parancsnokra, *Gebhard* Frigyes ezredesre és *Jánosy* alezredesre, kik az ezred élén zenszóval és eme lelkesítő kiáltással: »*Eljen a magyar vitéz!*« vitték a századokat rohamra.

Mily véres és heves volt az ütközet, bizonyítja az, hogy az ezred embereiből csak 800 harcalképes került vissza.

Vitéz elődeink példáján lelkesülve, fogadjuk a mai napon ünnepélyesen, hogy magunkat, a béke idején katonai hivatásunknak teljes odaadással és kötelességtudóan szenteljük, fogadjuk, hogy majdan, ha a veszély órája üt, minket felkészülve talál, dicső őseink példájára, meghalni vagy győzni! Isten mindet egy segítse!

A kitüntetések.

Az ezredes beszédje után a zenekar a *Defilier-Marschot* játszotta el, miközben az ezredes előtt sorba állottak a kitüntetendő tisztok: *Wittstock* Ernő és *Kalivoda* századosok (*Voglsang* százados nem jelenhetett meg, továbbá *Zauberer* és *Zakar* őrmesterek).

Báró *Karg* ezredes katonás rövidséggel elismerő, lelkesítő beszédben üdvözölte a két derék kapitányt, a kik 25 éves szolgálatukkal a hadseregnek, az ezrednek díszére váltak s átadta nekik a III. osztályu tiszti érdemkeresztet: arany kereszt vörös szalagon, a keresztben ezüst sas. Ezután az őrmestereket üdvözölte, különösen kiemelve *Zauberer* őrmester érdemeit, a ki már 40 esztendeje szolgál az ezredben hiven, buzgón, ép erőben és az egész tisztikar teljes megelégedésére. Ezért kapta a II. osztályu érdemrendet. *Zakar* pedig kitüntetését 12 évi szolgálatáért. *Albach* Gyula altábornagy szintén gratulált a kitüntetett tisztoknak, a kiket aztán az összes jelen voltak szívből üdvözölték.

Egyszerre vigyázz-ba állt és tisztelgett mindenki: a zászlót vitték vissza az őrszobába.

Peregtek a dobok, a zenekar a *Gotterhaltét* játszotta s a dicsőséges zászlót elvitték a szalutáló tisztikar előtt. Az ezredes kikísérte a hadosztályparancsnokot s aztán a csapatok defilrozásával az ünnepély véget ért.

Fél 12-kor a legénység kitűnő ebédet, délutánra pedig »*Dienstfrei*«-t kapott.

Tiszti díszebéd.

Délben egy órakor a tiszti kaszinó étkezőjében díszebéd volt, a melyen a 37-ik gyalogezred teljes tisztikarán kívül mint vendégek megjelentek:

Albach Gyula altábornagy, *Schlemüller* Vilmos vezérőrnagy, *Hummel* alezredes, a 19. hadosztálytüzérezred parancsnoka, *Scharitzner* vezérkari őrnagy, *Andrássy* Péter katonalelkész, *Lukács* honvédalezredes, *Kosmely* ezredes vezérkari főnök, *Mayor* Miklós őrnagy, *Nedetzky* huszárkapitány, *Ujfalussy* honvédhuzzárkapitány stb. stb.

Az első pohárköszöntőt *Albach* Gyula altábornagy mondotta a legfőbb hadúr, aztán *Karg* ezredes emelt szót. A következőket mondta:

Engedje meg excellenciád, hogy a tisztikar nevében excellenciádnak, épp úgy összes vendégeink köszönetet mondjak megjelenésükért; legyenek körülünk mindnyájan szívből üdvözölve!

Ha az ünnepélyes istenítisztelet, a mely minket ma d. e. a várból összegyűjtött, ama derék férfiak emlékezetének volt szentelve, kik 1813. okt. 16-án a lindenai véres elkeseredett harcban életüket egy szent ügyért áldozták, akkor ez ünnepi ebéd ragadjon vissza bennünket abba a vidám hangulatba, mely vitéz elődeinket a lipsei rémes »népek csatája« után eltöltötte.

»Mienk a győzelem! Ez riadt szájról-szájra és boldog egyetértésben és fegyverbarátságban örvend mindenki a boldog pillanatnak.

Ha a mai nap nem is talál bennünket győzelem után, a helyett intenzív békés munkánál talál, a mi első feltétele a győzelemnek.

Akkor épp úgy, mint ma ugyanazok a katonai erényei: »Köszszellem és egység, bajtársi hűség és kötelességszeretet, a veszély órájában bátorság és halálmegvetés.« Erényei ezek a nagy monarchia összes népeinek, melyek őket halhatatlan dicsőséghez és győzelmekhez vezették. Mi is, minden régi hagyományainkhoz és megemlékezve az 1813 október 16-iki eseményekről, ezeket a katonai erényeket ápolják és őrizzük édes hazánk javára.

Ezektől az érzelmektől áthatva, felhivom Önöket, kiáltuk egy szívvel lélekkel:

»Azok a katonai erények, a melyek elődeinket 1813 október 16-án k győzelmes napján vezették, legyenek karjainkban és szíveinkben halhatatlanok!«

Hurráh, hurráh, hurráh!!

Riadó hurráhzással fogadták a tisztok az ezredesnek igazán szép beszédét, mely után a társaság a késő délutáni órákig a legjobb hangulatban együtt maradt.

Üdvözlő táviratot kapott az ezred a hadtestparancsnokságtól, az ezred maga pedig táviratilag üdvözölte a jelenleg Bécsben állomásozó testvér 60-ik gyalogezredet, melynek vitéz magyar legénysége a győzelmes csatában együtt ontotta vérért a 37-esekkel.

Jövőre az ünnepélyt még nagyobb keretben, kapcsolatban a boszniai okkupáció 25-ik évfordulójával fogják megülni.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Okt. 19—20. Iparosok országos kongresszusa.

* Nagyvárad város jövő évi költségvetése Nagyvárad város jövő évi költségvetése, mint irtuk, elkészült. A városi tanács ma, pénteken délelőtt veszi tárgyalás alá az óriási munkálatot, hogy a tanács tagok megősmérjék az egyes rovatok tételeit s azok indoklását. Azon hírnünk, hogy a költségvetésben a jövő évre 5 százalék pótladó emelés van felvéve, szomorú valóság. Hogy mennyit tud ebből lenyomni a

pénzügyi szakbizottság és a közgyűlés, kérdéses, mert a főszámvevő a legnagyobb körültekintéssel és takarékosággal állította össze a költségelirányzatot.

* **Az újvárosi főmérnöki hivatalban.** *Köszeghy* József Nagyvárad város főmérnöke tegnap tette le az esküt *Rimler* Károly polgármester előtt s ma veszi át a városi mérnöki hivatal vezetését.

* **Tulzsufolt iskola.** Az újvárosi községi elemi leányiskola II. osztályában 101 tanuló van összeszűfolva. Így aztán nemcsak a kisgyermek egészségére szorít, hanem, a tanítás is eredménytelen. *Hegyesi* Márton iskolaügyi elnök beadványt intézett a városi tanácshoz, amelyben rámutat ezekre az állapotokra s az osztály kettéválasztása által parallel osztály felállítását s megfelelő kiegészítő tanterv alkalmazását kéri. Tanterem rendelkezésre áll az új ór-utcai községi iskola épületében.

* **Az országos iparos-kongresszus Debreczenben.** Az ország iparosai holnap Nagyváradon gyűlnek össze kongresszusra, melyet három évenként tartanak meg. E kongresszushoz a debreczeni ipartestület kérvényt intézett, hogy a három év múlva tartandó kongresszust Debreczenben tartják meg az ország iparosai. Ugyanígy értelemben írtak fel a kongresszushoz Szeged, Temesvár és Balassa-Gyarmat városok is. A hangulat azonban Debreczen mellett van s így valószínű, hogy a magyar ipar bajnokai három év múltán Debreczenben adnak egymásnak találkozót.

* **Dr. Kutiák Agoston meghalt.** Gyászva van a nagyváradai orvosi karnak; egyik érdekemben állott illusztris tagja: dr. *Kutiák* Agoston tegnap reggel elhunyt. Hosszu évtizedek óta működött Nagyváradon a derék öreg ur s korábban élénk részt vett a város közügyeinek, különösen a közegészségügy intézésében. Még a 70-es évek elején szóval és tollal harczolt a város jó ivóvízzel való ellátása érdekében. Felvetette az eszmét, amelylyel az időben igen komolyan foglalkoztak, hogy a Bóné-kút vizét vezessék be a Szent László-térre s így lássák el jó ivóvízzel a lakosság egy részét. Nagyvárad városának régi tagja volt. Oszinte szeretet és tisztelet vette körül néhány év előtt, mikor orvostudorságának 50 éves jubileumát ülte. Elhunytát neje mellett kivül óriási rokonság gyászolja. Temetése holnap, szombaton d. e. háromnegyed 9 órakor lesz. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Ozv. Kutiák Agostonné, szül. Kuzsik Antónia úgy a maga, mint az alólírott családtagok nevében fájdalomtelt szívvvel tudatja a legjobb férj, apa, nagypapa, após és rokonnak: dr. *Kutiák* Agoston jubilaris orvostudor, volt es. és kir. ezredorvos, Nagyvárad város törv. bizotts. tagjának élete 78-ik, boldog házasságának 14-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után f. hó 16-án, reggeli 7 órakor történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 18-án, d. e. háromnegyed 9 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Kert-utca 79. sz. a. családi gyászházban beszenteltetni és a Szent László-templomban megtartandó gyász szentmise bemutatása után az újvárosi sirkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtiszűszűre az elhunytak rokonai, kártársai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1902. október hó 16. án. Az örök világosság fényeskedjék nekil László Józsefnek, Kutiák Jeanette, Kutiák Rezső, özv. Bilinsky Sotérné, Kutiák Gizella, Kubick Gyuláné, Kutiák Szidónia, Forster Jenőné, Kutiák Olga, Vogel Gyuláné, Kutiák Eleonora gyermekei, Kutiák Agoston, E. Ujváry Jolánka, E. Ujváry Sándor, László Miczike, László Boriska, László József, Kutiák Laczika, Kubick Gyula, Kubick Gusztó, Kubick Feri, Kubick Bandi, Kubick Szidike, Kubick Ilonka, Forster Jenő, Forster Gyula, Forster Irénke, Micskey Szilárd

unokái. László József, Kubick Gyula, Forster Jenő, Vogel Gyula vejei. Özv. Kutiák Agostonné szül. Stern Emilia, Kutiák Rezsőné szül. Korniss Irma menyei. Kutiák Lambert, fivére.

* **Vadászat Belényesben.** Ma és holnap nagy vadászat lesz Belényes környékén, a melyre a megyéből sokan vesznek részt. — Nagyváradról *Beöthy* László főispán, *Szunyogh* Péter alispán, *Miskolczy* Barna kir. közjegyző és *Orley* Kálmán tegnap délután kiutaztak Belényesbe.

* **Pótállatvásár Nagyváradon.** A Léderer és Kálmán-féle szeszgyár hizlaldájában uralkodott száj- és körömfájás miatt tudvalevőleg Nagyvárad városa közel két hónapig zárlat alatt volt s a barom és sertésvásár be lett ez időre tiltva. A szeptemberi országos vásár is a zárlati időbe esett s ezért nem tartották meg. Az állatforgalom betiltása mintegy 10,000 korona kárt okozott vámbevétel csökkenés czimén a városi pénztárnak, azonkívül kiszámíthatlan kárt okozott az ipar és kereskedelemnek. Némi kárpótlásul Nagyvárad városa pótvásár engedélyezését kérte a kereskedelmi minisztertől. Már megérkezett a miniszter leirata, amelyben október hó 26., 27. és 28-án Nagyváradon orsz. ló-, barom- és sertéspótvásár tartását engedélyezte. A város a legszelesebb körben közhírré teszi a pótvásárt.

* **Báró Perényi Zsigmond emlékezete.** Báró *Perényi* Zsigmond, a magyar szabadságharcz egyik vértanúja volt, ki 1782-ben született Beregszász-Végeródon. Ugocsa megye főispánja volt előzőleg, majd pedig 1848 július havában a felsőház másodelnökéül neveztek ki. A felsőházban ő hirdette ki és írta alá a trónfosztó nyilatkozatot. A büntetés elől megmenekülhetett volna, de ő azonban mint hős akart meghalni és jelentkezett az orosz táborban. Ezek aztán kiszolgáltatták Haynaunak s a kitűnő hazafi 1849 október 24-én *Szacsavay* Imre és *Csernus* Manó társaságában a bosszu áldozatául esett és felakasztották őket az Uj-épület háta mögött fekvő téren. Perényi szivarozva, közönynyel ment a vesztőhelyre, s egyetlen arczizma sem mozdult meg, mikor a hóhér a fojtó hurkot a nyakába vetette. „Még halálban is magyar volt” — jegyezte meg egy szemtanu. Holttestét a kerepesi-úti temetőben hantolták el. Halálának mostani évfordulója alkalmából Beregszászban mozgalom indult meg, hogy a vértanú szülőháza Végardón emléktáblával jelöltessék meg. Ugocsa megye pedig egykori nagynevű főispánjának arczképét festeti meg a megyeház diszterme számára.

* **Gyilkosság.** *Petz* Ferencz eszéki napszamos tegnap este összetűzött feleségével, akivel csak három hónapja kelt egybe és a veszekedés hevésben agyonlőtte az asszonyt, azután megszökött. Anyósára is rálőtt, de nem találta. A rendőrség nyomában van.

* **A levéllel zsarolóról.** Tegnap számunkban részletesen írtunk *Gombor* Sándor büncsü tüzelméről, ki hosszabb idő óta úgy igyekezett pénzhez jutni, hogy uri házakhoz jó ismerősök hamisított leveleivel állított be, a melyben 24 órai határidőre 10 korona kölcsönt kértek az illetők. Tegnapelőtt végre egy előkelő családnál rajta vesztett, mert gyanusnak tűnt fel a levél hangja és feljelentést tettek a rendőrségnél, mely *Gombort* csakhamar elcsipte. Tegnap a *Gombor* czinkostársa is megkerült *Togyerás* János 21 éves csavargó napszamos személyében. *Togyerást* a rendőrség kiküldötte, *Kele-*

men nyomozó rendőr Mező-Telegdén fogta el. *Togyerás* beismerde, hogy *Gombor* leveleit többnyire ő kézbesítette s eljárásáért minden levél után 20 fillért kapott *Gombortól*. Ugy látszik, hogy *Gombor* régóta üzi e sportot és Budapesten is hosszabb ideig működött, mert saját bevallása szerint a főváros számos előkelőségét megszarolta leveleivel. Így *Vaszary* hercegprimás titkáránál is megfordult ily pénzkérő levéllel és kapott is 100 koronát. Hasonlóképpen *Pálmay* Ilka művésznőhöz is beállított, de itt rajtavesztett és a rendőrség kezébe került. A budapesti rendőrség-tolonczházában 30 napot ült, majd Nagyváradra tolonczolták: *Gombor*, a főczinkos, jómódu iparos családból való, atyja hosszabb ideig volt nagyvárad lakos s egy nagyvárad nagyobb női ruhakészítő cégnek főszabója, majd később önálló keresett női szabó. Tekintve tehát a rossz utra tévedt fiatal ember családi viszonyait, a panaszosok elálltak panaszuktól, miért is a rendőrség *Gombort* czinkostársával együtt szabadlábra helyezte.

* **Lopás a vasutnál.** Tegnap virradóra az építés alatt lévő nagyállomás pinczehelyiségéből *Butyka* Lajos állomásfőnök kárára eddig ismeretlen egyén egy bodon zsirt ellopott és hogy ha már jó zsírosat fog enni, vizet ne kelljen rá inni, 6 üveg finom bort is elemelt. A rendőrség a nyomozást megindította.

* **Az országos iparosgyűlés Nagyváradon.** A hazai ipartestületek országos kongresszusa nagy arányunak ígérkezik. Már tegnap igen sokan megérkeztek, de a kongresszus tagjainak zöme ma érkezik meg. A vasutnál a fogadó bizottság várja az érkező vendégeket s gondoskodik az elszállásolásról s a kellő tájékoztatásról. A kongresszusi ünnepély a mai ismerkedési estélylyel veszi kezdetét este 8 órakor az ipartestület házában levő vendéglőben.

* **Harminczkét éve esőd.** A Cassanova című darabnak tudvalevőleg nagy sikere volt a Népszínházban első előadásán, a múlt szombaton. Zsufolt ház hallgatta végig a premiért s ez a zsufolt ház nemcsak mint szerzőnek volt diadala *Faragó* Jenőnek.

Porzsolt Kálmán színházigazgató és *Faragó* Jenő között ugyanis a darab előadása előtt nagy vita fojt arról, hogy melyik napra tüzzék a premiért. *Porzsolt* a rendes premiér-nap, a péntek mellett volt.

— Nem lehet — szolt *Faragó* — pénteken van a zsidók hosszunapjának előestéje, akkor üres ház lesz.

— Dehogyan lesz üres, — felelt *Porzsolt* — inkább azért lesz telt ház, mert akkor a zsidók sem mennek se kávéháza, se vendéglőbe, hanem a színházba mennek, hogy agyonüssék a bójt idejét.

— Ezt nem jól tudja, direktor ur . . .

— Dehogyan nem tudom, hiszen hat éve vagyok színigazgató, csak tudhatom!

— De én mégis csak jobban tudhatom, — vágott vissza *Faragó* — mert ha én hat éve direktor, én viszont harminczkét év óta vagyok zsidó . . .

Ez előtt az argumentum előtt meghajolt *Porzsolt*.

* **Fadrusz János Kolozsvár diszpolgára.** Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának tagjai közül többen, a törvényhatóság legközelebbi közgyűlésén indítványozni fogják, hogy Kolozsvár város komunitása válassza meg *Fadrusz* Jánost, a Mátyás-szobor alkotóját, a város diszpolgárának.

* **Találattól** egy kettős kulcs. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrség 4 ik számú szobájában.

IRODALOM.

Irodalmi Ertesítő. Ennek a rendkívül hasznos havi szemlének, a mely a Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedő cég kiadása, megjelent a 8. száma. A művelt olvasóközönség a hazai és a külföldi könyvpiac legújabb, figyelemre legméltóbb újdonságairól megbízható tájékoztatást meríthet e szemléből, a mely arra törekszik, hogy az új könyvekkel, új irodalmi vállalatokkal, ismertetés, szövegmutatvány, illusztráció mintá, a külső kiállítás szemléltető jellemzése útján megismertesse a nagyközönséget, a kiadó és a közönség között állandó benső érintkezést közvetítsen s a könyvszükséglet legmegfelelőbb kielégítését előmozdítsa. A most megjelent 8. szám egy cikket szentel a Magyar Könyvtár 300. számának megjelenése alkalmából a jelentős kulturális vállalat jubileumának. Mutatványt közöl a Magyar Lantból, a melynek díszes borítékát is bemutatja kicsinyített reprodukcióban, mutatványt közöl továbbá Gracza György kiváló munkájából: Kossuth Lajos élete, működése és halála; ismerteti Cholnoky Jenő: A sárkányok országából című nagy diszmutatóját s négy illusztrációt közöl belőle mutatóba. Lapszemlélt ad, ismerteti az új tankönyveket s a Remekírók Képes Könyvtára legközelebb megjelenő új sorozatát, bemutatva két szép illusztrációt is az új sorozatból.

Különféle rovatában tájékoztat a legújabb már megjelent vagy megjelenő félben lévő munkákról. Megemlékszik Zola Emil haláláról, közli legutolsó arcképét és levelét facsimilében. Végül Modern Antikvárium címmel megkezdí szakok szerint rendezett jegyzőjét néhány ezer új állapotban lévő munkának, amelyeket leszállított áron lehet megszerezni s Könyvesház címen közli az utolsó hónap magyar és külföldi részletes bibliográfiáját és az új zeneművek jegyzékét. A rendkívüli becses havi szemle előfizetési ára egy évre 3 korona. Megrendelhető a kiadó cégnél (Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedés, Budapest, VI., Andrassy-ut 21.), amely a cég üzletbarátainak, tanítványainak, tanintézeteknek és könyvtáraknak kívánatra ingyen megküldi az Irodalmi Ertesítőt.

MULATSÁG.

Műkedvelői előadás Magyar-Cséknén. Folyó hó 19-én (vasárnap) Magyar-Cséknén, a Löwinger-féle vendéglőben az odaváló intelligencia táncszal egybekötött műkedvelői színelőadást rendez. Közreműködnek: Jancsó Piroska, Klósz Irénke, Szöllősy Margitka, Kaszay Irénke, Korda Irmuska, Pollák Margit, Kozcska Márton, Fülöp Sándor, Ritter Ernő, Szilágyi József, Szakács Károly, Klósz Laczika, Donszky Jenő. Színpad körül Csiky Gergely 4 felvonásos színműve: »A cifra nyomorúság.« Az előadás iránt igen nagy az érdeklődés. Helyárak: a négy első sorban 1 korona 60 fillér, a többi ülőhely 1 korona, állóhely 60 fillér.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Uriel Acosta.

Szombat: Iparos ünnepe. Varászhegedű. A munka. (Diszelőadás az iparkongresszus tiszteletére.)

Vasárnap: (délután Kurucz Feje Dávid. este Csepőrágók.

Uriel Acosta. Nagy az érdeklődés a színház mai, pénteki előadása iránt. *Uriel Acosta*, ez a nagyhatású dráma kerül színpadra. A darabban E. Kovács Mariska, H. Novák Irén, Bognár János, Peterdy, Krasznay s. b. játszanak.

Jubiláris diszelőadás. A Szigligeti-társaság néhány nap múlva ünnepli fennállásának tiz éves évfordulóját. A Szigligeti-színház részt kér a Szigligeti-társaság ünnepéből s a jubileum napján, a hó 26-án diszelőadást rendez. *Szigligeti Ede* egyik legkiválóbb alkotását, a »*Fent az ernyő nincsen kas*« vigjátékot játsszák a diszelőadáson. A darabból javában folynak a próbák.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 29.

Bérlet 16. sz.

Ma pénteken, 1902. október 17-én

Uriel Acosta.

Dráma.

S Z E M E L Y E K:

Vanderstraten Manasse, gazdag Bognár J. amsterdami kereskedő —
Judith, leánya — — — E. Kovács Mariska
Ben Jochai, Judith jegyese — Kovács Lajos
De Sylva orvos, nagybátyja — Peterdy S.
Uriel Acosta — — — Szarvasi Sándor
Ben Akiba, rabbi — — — Krasznay Andor

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tümlaszék 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színpad 10 kr.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 óratól előre válthatók.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 óraker

Kezdeté fél 8 óraker, vége 10 óraker.

Holnap szombaton, október 18-án

Az iparos ünnepe.

Dramolett.

Varászhegedű.

Operette.

A munka.

Dramolett.

Igazságszolgáltatás.

Váltó tolvaj paraszt.

Babos Gáborné ottományi özvegy asszony megtakarított tőkéjét kiadogatta váltóra a falu megszorult gazdáinak. Közel 800 koronája kamatozott ilyen módon s adósai között volt *Kristóf* Lajos is, aki 30 forinttal tartozott neki, de abból sem nem törlesztett, sem a kamatját nem fizette. Sok szó váltás volt emiatt közöttük s *Babosné* már perrel fenyegette, ha az ősszel sem fizet. 1901. novemberében kellett volna *Kristófnak* törlesztenie adóságából, de sehoonan sem tudott pénzt keríteni.

Ebben az időben történt, hogy *Babosné* egyik szomszédjánál nagy társaságban mulatoztak. Itt volt *Kristóf* Lajos, meg *Babosné* is. Késő estére járt már az idő, mikor *Babosné* hazafelé készülődött, mert senkit sem hagyott otthon házórnőnek. A szives szomszéd ám addig marasztotta az aggodalmaskodó özvegyet, míg az végre is tovább maradt, kivált mikor *Kristóf* ajánlkozott, hogy körül nézi a házát.

Kristóf el is ment, jól tudja, hogy senki sincs otthon, befeszítette az ablakot és bemászott a szobába, hogy előkutassa és elsikkassza a 30 forintról szóló váltóját.

Felkutatott mindent s végre az ágyban találta meg az okmánycsomót egy kendőbe kötve. Összesen mintegy 754 koronáról szóló kötvények és váltók voltak összekötve.

Kristóf az egész csomót zsebreágyva visszatért a szomszédba.

Már ekkor feltűnt az izgatottsága és hogy valamit rejteget. *Babosné* látta is a mint az ágyhoz sompolyog és egy csomagot rejt a párna közé, de a legkevésbé sem gyanította hogy az ő okmányait.

Kristóf csakhamar megszökött a mulatságból, *Pallay* Sándorhoz ment, akinek egy 100 koronás váltója volt a csomóban s 10 liter borért oda ígerte neki, de *Pallay* nem ment be az egyezségbe, így hát *Vágó* Józsefnél próbált szerencsét *Kristófnak*, de az gem egyezett meg vele. Tehát sehogys sem tudta értékesíteni a váltókat.

Ezözben *Babosné* kifosztva találta lakását s a gyanuja természetesen *Kristófra* esett.

Kristóf pedig az ellopott váltókat, mivel értékesíteni nem tudta, még az éj folyamán visszacsempészte *Babosné* ablakába.

Másnap letartóztaták a csendőrök *Kristóft*, ki beismerte tettét.

Ma itélkezett a tolvaj felett a kir. törvényszék.

Ma tagadott, de a tanúk beigazolták bűnét s a büntető tanács dr. Baróthy Pál kir. ügyész indítványára, betöréses lopás bűntettéért egy évi és hat hónapi börtönnel ítélte.

TÁVIRATOK.

Elmaradt királylátogatás.

Budapest, okt. 16. (Saj. tud. távirata.) A Graczer Tagespost írja, hogy a király budapesti útját, a magyar parlamentben történtek miatt elhalasztotta.

A katolikus nagygyűlés.

Budapest, okt. 16. (Saját tud. távir.) *Majláth* püspök a belvárosi templomban d. u. 4 óraker fényes vacsernyén celebrált. Impozáns körmenetben hordta körül az oltári szentséget. Elöl lovas rendőrök lobogókkal. Egyesületek és iskolák zászlók alatt, égő gyertyákkal vettek részt a körmenetben. A belváros ablakait pazarul kivilágították.

A csongrádi kerület választási jogának felfüggesztése.

Budapest, október 16. (Saj. tud. távir.) A parlamenti kiküldött igazoló-bizottság jelentésében elmondja, hogy a tápéi kerületben nagyobb visszaéléseket meg nem állapíthattak, *míg a csongrádiban a Boross-párt 115, a Hegyi-párt 15 esetben követelt el visszaélést. Ezért a képviselőház a csongrádi kerület képviselő küldési jogát 1 évre felfüggeszti.*

Megnyílt a Reichsrath.

Bécs, október 16. (Saj. tud. távirata.) A Reichsrath üléseit ma megnyitották. A pénzügyminiszter költségvetésről mondott beszédét folytonos szemtelenség, gyalázat szavakkal kísérték a csehek. *Körber* kijelentette, hogy a kiegyezésről nem nyilatkozhat, de reméli neamsokára beszámolhat az eredményről.

A macedoniai helyzet.

Konstantinápoly, okt. 16. A macedoniai helyzetre való tekintettel az exarka Macedonia valamennyi püspökéhez és egyházközségi előljáróhoz táviratot intézett, melyben a bolgár lakosságot lojalitásra és békességre intí. A táviratot a helyi hatóságok kívánságra kihirdették és az összes bolgár falvakban plakatokon köztudomásra hozták.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irta: Sienkiewicz Henrik. 117

A közeledő katonaság hangos trombitaszóval megállott a falu előtt s a két főtiszt rohanna jött a herceg elé, hogy szolgálatukat neki följánják: Mikor meglátták a herceget és fényes kíséretét, zavartan állottak meg, mert nem tudták, hogy miként fogadja majd őket. Mélyen meghajoltak s végre is a herceg szólaht meg:

— A sors keze igazságos és megalázza a gőgösöket. A mi kérő szavunkra nemmel feleltek és ime, most jöttök, hivatlanul, kéretlenül. Osinski bátrabban felelt már.

— Fenséges uram, a szívünk mindig idehuzott hozzád, de a szigorú parancs megbénította lábainkat, feleljen érte, aki a parancsot adta. Bocsnatodért esdünk most, ámbátor voltaképpen nem vagyunk bűnösök, mert hiszen a katonának engedelmeskednie kell.

— Demokos herceg tehát visszavonta előbbeni parancsát?

— Nem tette, de mi nem engedelmeskedünk már a szavának. Egyedüli segedelmünk, végső menedékünk te vagy. Fogadj minket barátsággal és mi veled és érte élünk és halunk!

Az Osinski férfias beszéde és hatalmas alakja megtetszett a hercegnek s a tiszteknek is. A kapitány különben is jó vitéz hírében állott s noha negyven évet élt csak, sok tapasztalást szerzett már a harcmezőkön, főként az idegen országokban. Magas, fenyőmódra súdár növésű férfi volt, sárgás, fölfelé pödrött hajszal, alán kis svéd szakállal. A harminczéves háború tisztjeinek a mintája lehetett volna.

A tatár származású Kosycki nem hasonlított hozzá. Alacsony, zömök termetű, sötét tekintetű ember volt, akinek a keleties arcvonásaihoz nem is illett jól az idegenszerű öltözék. Ő vezette a német gyalogosokat s nemcsak a vakmerősége volt híres, de a mogorvasága is, meg az a fegyelem, amelyben katonáit tartotta.

— Várjuk fenséged parancsait, mondotta Osinski.

— Tudom, hogy a katonának engedelmeskednie kell s csak azért hivatalok, mert nem tudtam a tialomról. Most már rendbe jöttünk. Sok keserves, de sok vidám órát is élünk majd együtt át s erősen hiszem, hogy kedvetek lesz az én vezérletem alatt a harcokhoz.

— Adja az ég, hogy meg legyötek elégedve velünk. Mi rajta leszünk.

— Messzi maradt mögöttetek az ellenség?

— Az előérsei nyomunkba voltak, de a fősereg csak holnap reggel érkezik ide.

— Akkor hát van elegendő időnk. Vonulassátok el előttem a csapataitokat, hogy lássam, miféle katonákat kapok?

A két kapitány visszasielt a csapatjához, s nemsokára annak élén vonult be a táborba. A herceg katonái nagy csoportokban tódultak a látásokra. Elöl jöttek a király dragonosai, Gisa kapitány vezette őket, nehéz svéd sisakjokon csillogott a magas taréj. Podoliai, hatalmas, jól táplált lovak voltak alattok. Pihent volt a legénység, vidám kedvű, egyenruhájuk szinte rikítóan fényes s jólesőleg ütött el a herceg fáradt, piszkos, tépett ruhájú katonáitól. Utánok jött az Osinski ezred, végül a Kosyckié. Hangosan dicsérik a németeket a herceg úrsíjéi. Piros hajtókájuk, válravetett csillogó fegyverök már messziről szemökbe ötlött. Harmecz sorokban lépkedtek, mint egy ember, erős, döngő lépéssel.

Mikor a herceg közelébe értek, fölhangzott Osinski szava:

— Megállj!

Egyszerre, mintha a földre gyökerezett volna a lábuk, megállott az egész ezred. A tisztek kardjokat és pálczáikat magasra emelték, a zászlós meglengette a zászlót és háromszor mélyen meghajlotta a herceg előtt.

— Indulj! vezényelt aztán Osinski s tovább haladt az ezred.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

**Kelech Jenő és Társa
Tőzsde jelentése.**

— A Tőzsdeintézet eredeti távirata. —

Határítók.

	Budapest, okt. 16.
Buza októberre	7.27
Buza áprilisra	7.84
Tengeri	5.60
Rozs okt.	6.45
Zab ápr.	6.15
Káposzta, repesz, aug.	11.85

Értéktőzsde.

	Budapest, okt. 16.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	728.50
Államvasut	711.75
Rimaszunyj	4.250
Magyar jelzálog	475.50
Szágitárjám	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyások

a budapesti áru- és értéktőzsde 1902. okt. 16-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120.—
Magyar koronajárdék	97.65
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,75%	—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 3,75%	—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1878-ból	—
Magyar földmunkaadói kötvény 4%	98.—
Italmérséi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szláv földterhermentési kötvény	98.—
Magyar nyeresémi-sorsjegy-kölcsön	204.—
Tiszszabályozás és zsebszál sorsjegyek kölcsön	161.—
Osztrák járdék papírban	100.50
Osztrák járdék papírban	100.50
Osztrák járdék aranyban	120.50
Osztrák korona járdék	100.—
Osztrák államsorsjegyek	150.50
Osztrák magyar bank részvény	15.85
Magyar hitelbankrészvény	716.—
Osztrák hitelintézet részvény	70.5.—
Párisi visita	95.17
20 jrnkos arany (Napoleon'dor)	1.06
Németbirodalmi márka	116.92
Londoni visita	239.30
20 márkás arany	28.42

A szerkesztését felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a biharmegyei közokmányoktól a Lukács György-utca és Széles-utcán át a Sebes-Körözs folyóig készitendő szennyvíz levezető csatorna építési munkálatainak vállalatba adása czéljából 1902. évi október hó 27-én d. e. 10 órakor a városház nagytermében nyilvános árlejtés fog tartatni.

Az összes munkálatok mintegy 32012 koronában vannak előirányozva s egy fővállalatnak adatnak ki.

A bánatpénz 3000 korona, mely készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban teendő le.

Árlejtési szóval vagy írásban zárt ajánlat útján lehet, szóbeli ajánlattevők bánatpénzeiket alulírott küldöttségi elnök kezéhez az árlejtés megkezdése előtt letenni, zárt ajánlatot beajuttatják pedig az ajánlatához mellékelni kötelesek.

Zárt ajánlatokban világosan kiteendő, hogy ajánlattevő az árlejtési feltételeket, a költségvetést, a terveket és egységár füzetet ösméri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja, szó eli ajánlattevők ezen körülmény elismerésül az árlejtés megkezdése előtt az említett okmányokat aláírni kötelesek.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad város közönségét csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad város tanácsa fenntartja magának a jogot arra nézve, hogy a tett ajánlatok feltétlenül szabadon határozhasson, jogában fog állani tehát bármelyik ajánlattevővel szerződni, vagy az árlejtés eredményét megsemmisíteni s új árlejtést kiírni, vagy pedig az árlejtés tárgyát képező munkálatokat hazilag szerződéses vállalkozóval végeztetni. Az árlejtési felté-

telek, a tervek, költségvetés, a városi egység árfüzetek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1902. október hó 15-én.

Komlóssy József,

jogügyi és gazdasági tanácsnok, mint az árverési küldöttség elnöke.

842.

Kiadó lakás.

A Biharmegyei takarékpénztár Kossuth-utcza házában

Egy másodemeleti udvari lakrész

két szoba alkov, előszoba, konyha és megfelelő mellékkeliségekkel

f. évi november hó 1-től kiadó.

Értekezhetni az intézet I. emeleti üzlet-helyiségében.

294

Kálmán Sándor

ékszerész,

Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám.

Állandó nagy raktár:

Drágakövek, ékszerek, arany- és ezüst ajándéktárgyak, ezüst evőeszközök és minden e szakhoz tartozó áruból.

Legszolidabb szabott árak.

Mindennemű alakításokat és javítást elvállal.

Telephon 409. szám. 150

Zálogházi árverés.

A Mandl Adolf-féle nagyvásártéri zálogintézetben, minden még ottlévő zálogtárgyak az üzlet teljes felosztása miatt 1902 október 27-én d. e. fél 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen eladatnak.

Felhivatnak az érdekelt felek, hogy zálogtárgyaikat legkésőbb október 26-ig váltásák ki.

Az üzlet csak délelőtt 9—12-ig van nyitva.

Polgári takarékpénztár r. t.

346.

Kiadó lakás.

A Mezey-féle házban (Kossuth Lajos-utca) egy első emeleti utcza lakás, mely áll: 4 szoba, 1 alcoven, mellék-helyiségek s egy üveges terasz a Kö. rözsre,

f. évi november hó 1-től kiadó.

292

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehetőek.

Ertekezhetni a Nagyvárad Takarékpénztárnál.

25 krtól kezdve
női fekete és színes ruhaszöveteket,

2 frt 75 krtól kezdve
kész női- és leány-felöltöket,

1 frt 20 krtól kezdve
gyönyörű női blousokat

kaphatni óriási választékban szolid pontos ki-
szolgálás mellett

FLEGMAN ÁRMIN divattárában
Nagyvárad, Bémer-tér.

Tennis flanel
szép kivitelben
16 kr.

Színes mosó
barchettek
17 krtól.

Különösen figyelemre méltó!
Az ujonnan berendezett női- és gyer-
mek confectio raktár.
Dús választék. Eredeti modellek.

Fekete és szí-
nes blous sely-
mek legujabb
kivitelben
60 krtól 4 frtig.

Alkalmi vétel
férfi gallér míg
a készlet tart
10 kr.

Fehér zsinór és
pique barchetek
óriási választékban
25—90 krig.

Francia delai-
nek **39 krtól.**
Valódi prágai
keztük **88 kr.**

Vászon fehér és
asztalneműek
elismert legelő-
nyösebb árakban

Egy hat sze-
mélyes teríték
asztalkendőkkal
1.20.

1 vég vászon
3.90—100 frtig.

Valódi rumburgi,
Irhoni és
creas vásznak,
Schroll siffonok
nagy választék-
ban.

Mennyasszonyi
kelengyékét
remek kivitelben
készítünk
5000 frtig.

Wallerstein Fülöp Fiai

Fiók üzlet:
Debreczen.

Nagyvárad, Bémer-tér.

Fiók üzlet:
Kisvárd.

ÉRTESETÉS

a közeledő idényre nagy mennyiségben bevásárolt és eladásra
kerülő

alkalmi vételekről,

melynek szíves megtekintésére tisztelettel meghívjuk a n. é. vásárló közönséget.

Szolid szabott árak.

Túlfizetés teljesen kizárva.

Különösen figyelemre méltó!

az ujonnan berendezett női- és gyermek confectio raktár.
Dús választék. Eredeti modellek.

Óriási választék
angol női divat
kelmékben gyö-
nyörű kivitelben.

Francia gyapju
flanelok, blous
és pongyoláknak

Férfi ingek leg-
jutányosabb
árakban, kizáró
20 kr.

Csödtömbből
vásárolt minden-
nemű férfi szöve-
tek rendkívül
előnyös árakban.

Szőnyeg, függöny,
ágyterítők, flanel
takarók a leg-
nagyobb választék-
ban.

Futó szőnyegek
18 krtól
3 frt 50 krig.

Ebédli szőnye-
gek **2 frttől**
200 frtig.